

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — odeljaka izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2999

Nemški odgovor

Kakor smo že pretekli teden poročali, je nemška vlada odgovorila Franciji in Angliji na njun skupen predlog, poslan iz Londona dne 8. februarja. Predlog je bil sledeč: Velešile, ki jim versajska mirovna pogodba še vedno daje pravico, da onemogočijo ponovno oboroževanje Nemčije, so voljne izbrisati iz mirovne pogodbe poglavje V, ki Nemčiji nalaga vojaške omejitve na suhem, na morju in v zraku, to se pravi, da velesile Nemčiji priznajo polno vojaško enakopravnost. Postavile so pa en pogoj, ki je samo po sebi razumljiv, ker takrat, ko se je sklepal versajski mir, velesile niso Nemčiji odkrle gotovih vojaških pravic iz kakšnih kapric, ampak zato, da bi bile v bodočnosti varne pred ponovnim nemškim napadom. Hotele so imeti jamstva za svojo varnost. Potreba po teh jamstvih pa danes, ko je narodni socializem v Nemčiji prevzel oblast, nikakor ni izginila, marveč je postala še bolj nujna in še bolj pereča. Iz tega razloga sta Anglija in Francija ponudili Nemčiji, da jo odvežeta vseh vojaških omejitev, pod pogojem, da jima nudi druga varnostna jamstva. V tem ni nič pretiranega.

Kakšna jamstva? Da se vrne nazaj v Zvezo narodov, kjer se nahajajo vse poštene misleče kulturne države in da tam ž njimi sklene splošno, vse evropske države objemajočo razorožitveno pogodbo, ki naj bi se oslajala, da ne bi visela nekje v zraku, na razne pokrajinske varnostne pakte, med katerimi pridejo v poštev za enkrat ti-le: letalska pogodba med Anglijo, Francijo, Nemčijo, Belgijo, Nizozemsko in Dansko, in morda celo z Italijo, v kateri se te države medsebojno obvežejo, da bodo druga drugo podpirale, če bi se komu zahotelo napasti eno izmed zaveznic z zračnim bojnim brodom. 2. tako imenovani vzhodni pakt, sklenjen med Francijo, Nemčijo, Poljsko, Rusijo, Češkoslovaško in baltskimi državami, in v katerem si vse podpisnice druga drugo obljubijo pomoč, če bi kdorkoli eno med njimi ogrožal ter hotel motiti njeno neodvisnost ali zasesti njeno ozemlje. 3. podonavski nevmeševalni pakt, v katerem bi si Avstrija in vse njene sosedne, razen njih pa še posebej Poljska in Romunija, na slovesen način obljubile medsebojno podporo, če bi se kdo vsajal v nedotakljivost njihovih ozemelj, vrhovega pa bi si medsebojno prepovedalo, vmešavati se na kakršenkoli način v notranje razmere druge države. Nemčija naj torej vstopi v vse te omenjene zavezniške pogodbe, naj s svojim vstopom javno prizna, da noče ogrožati nikogar, ne na zapadu, ne na vzhodu, ne v Podonavju; naj z vsemi evropskimi državami podpiše razorožitveno pogodbo, pa bo vse v redu in ji nihče ne bo več očitil, če vzdržuje milijonske armade in izdaja milijarde za vojaško obrambo.

Na ta predlog Francije in Anglije, ki je pameten, trezen, prav nič poniževalen in brez vsake zahrbtnosti misli — da nemški klobi besedi narodi danes ne verjamejo, ni njihova krivda, ampak sad stoletnih tragičnih izkušenj — je Nemčija odgovorila. Odgovorila, a kako?

Nemški odgovor je takšen, da mora biti vsakemu neukemu takoj jasno, da je plod razburkanosti prerekanj v osrčju vlade same, kjer se križajo razne zunanje-politične smerice in se nobena ne more z gotovostjo uveljaviti. Nemškemu zunanjemu ministru, ki je gospod in varen bolj ugajenih diplomatov, mora biti skrajno neljubno, da se v njegovo področje, ki je silno delikato, vtrivajo tuje elementarne sile iz grobi narodno-socialističnega pokreta, ki jim ni nič mar nobena tradicija, ki jim je pojem mednarodne skupnosti tuj in ki verjamejo le v trmasto izvedbo vsih svojih preveč naravnih načrtov, četudi bi bilo proti vsemu svetu. Bosedilo nemškega odgovora je torej z velikimi šivi skrpan kompromis med Neurathom, ki verjame v mednarodno sožitje in se noče zameriti drugim narodom, ter med vladodržci, ki menijo, da je Nemčija sama na svetu in da ji ni treba voditi računa o tem, kaj bodo drugi rekli. Neurath je dal nemškemu odgovoru prijetno in spravljivo obliko, v katero je zvil na dan osoren in odbijajoč glas svoje vlade.

Tako smo dobili dokument, v katerem nemška vlada v lepih, skoraj bi rekli prijateljskih besedah, pozdravlja francosko-angleško ponudbo, na katero pa s komaj prikritim enizmom sploh ne odgovarja. Iz celega londonskega predloga z dne 3. febr. je nemška vlada izluščila edinele letasko pogodbo, ki jo v naravnost navni špekulaciji, da bo s tem napravila poklon Angliji, ki se ne boji nemške suhe vojske, ampak samo nemških letal, in tako zablja klin med angleško in francosko vlado, velikodušno sprejme. Pri tem pa računa s tem, da bodo vojaške omejitve versajskega mira itak same od sebe padle, če bo smela Nemčija enakopravno z drugimi državami podpisati varnostno letalsko pogodbo. Na vsa ostala vprašanja: vstop v Zvezo narodov, podpis razorožitvene pogodbe, podpis vzhodnega in podonavskega pakta, nemška vlada molči, kot da bi sploh ne bila vprašana.

Taktika, ki jo je Nemčija vporabila, je prozorna. Poleg že navedenega poskusa, da razdere vez med Francijo in Anglijo s tem, da se polaska vsej tisti angleški javnosti, ki je proti temu, da bi se Anglija razen za svojo brigala tudi za varnost drugih držav, razsejanih po Evropi, želi Nemčiji samo časa, več časa. Danes še ni tako močna, da bi mogla tvegati vsa prijateljstva in vse obzire. Torej počakajmo. Otvorimo nova pogajanja, nove razgovore, ki se bodo vlekli iz meseca v mesec. Ne odbijajmo nikjer, ampak zavlačujmo. Vzhodnega pakta ne odbijmo s sirovim glasom, prosimo za pojasnila. Tudi podonavskega nevmeševalnega sporazuma ne odklanjajmo z enim samim udarcem, ampak stavljajmo vedno nova vprašanja, razgrinjajmo

Obnovitev pogajanj med Nemčijo in Vatikanom

Kako uvajajo poganstvo šolo ...

Kljub konkordatu

Prav resna nevarnost grozi vsem katoliškim otrokom v Nemčiji, da jih v skupnih šolah ne popaganijo — Tih pritisk na starše

München, 17. februarja.

Pred dobrim tednom so se znova pričela v Berlinu pogajanja za dopolnitev konkordata med Cerkvijo in Nemčijo, oziroma za njega ugodnejše tolmačenje v prid nemškemu katoličanom. Pri teh pogajanjih zastopa Cerkev škof Berning, ki je tudi član pruskega državnega sveta. O poteku pogajanj javnost dosedaj še ni ničesar zvedela. Nekaj dobre volje je nemška vlada pokazala s tem, da se je Hitler, ki se sicer ne udeležuje nobenih družabnih in diplomatskih prireditvev, udeležil kosila, ki ga je priredil berlinski papeški nuncij ob priliki obletnice vladanja Pija XI. Hitlerjev obisk je bil zelo opažen in se je zelo komentiral. Dalje je vlada prepovedala izdajanje tedinke »Reichswarte«, ki sta ga izdajala znani grof Reventlow in prof. Hauer. Tedišek je glasilo tiste struje v nemškem narodnem socializmu, ki zagovarja »tretjo konfesijo«, ali kakor se navadno imenuje »Deutsche Glaubensbewegung«, ki naj bi predstavljala nekako sintezo med krščanskim in nordijsko-germanskim verovanjem. V zadnji številki je »Reichswarte« priobčila članek, v katerem govori proti temu, da bi se katoličanom dovolile kake »koncesije«. Toda »Reichswarte« je bil malo

opažen in malo širan list in Reventlow tudi nima številnih pristašev. Mnogo bolj kot grof Reventlow s svojimi utopijami, je katolicizmu nevaren glavni urednik »Völkischer Beobachter«-ja Alfred Rosenberg in njegova protikatoliška propaganda. Rosenberg, ki je zelo delaven, pa še naprej nemoteno širi »religijo« nemškega poganstva, ki zadobiva poseben poudarek v tem, da je Rosenberg priznan kot idejni vodja narodnega socializma. Njegova knjiga »Mythus XX. stoletja« se uvaja v šole itd. Istotako je proti katoliškim verskim organizacijam naperjeno tudi vse delo Baldurja von Schiracha, ki je vrhovni vodja nemške narodno-socialistične mladine.

Zato so katoličani spričo novih pogajanj z vlado jako skeptični. Poleg vsega drugega so v zadnjem času pričeli narodni socialisti silno propagando za tako zvano »Gemeinschaftsschule«. Dosedaj je namreč bila v Nemčiji tako za protestante kakor za katoličane uvedena konfesionalna šola. Otroci vsake veroizpovedi so bili v šolah ločeni po veroizpovedih, imeli so tudi učitelje in profesorje iste vere. »Skupna šola« pa združuje v istih razredih otroke katoliške in protestantske vere; seveda se tudi na versko pripadnost vzgo-

jiteljev ne gleda. Ker pa so protestanti odločujoč činitelj v državi, je pričakovati, da bodo kot učitelji in profesorji tudi med katoliškim prebivalstvom vedno bolj prevladovali. — Zaenkrat je staršem dano še na »svobodno« izbiro, ali vpišejo otroka v konfesionalno ali pa v skupno šolo. Toda ker dela ves vladni upravni aparat za »skupno šolo«, so se premmogi starši zbal, da bodo kariero svojih otrok in jih pričeli vpisovati v »skupno šolo«, ki jo forsira vlada. Značilno je n. pr. za mesto Monakovo, ki je gotovo 90% katoliško, da je kljub javnemu svarilu in prošnji kardinala Faulhaberja bilo te dni, ko se je pričel II. semester, od 55.707 otrok v konfesionalno šolo vpisanih le 36.464 otrok (še lani 48.189), vsi ostali (19.243, lani 8708) pa v »skupno šolo«. Pri na novo stopajočih otrocih pa je rezultat še mnogo nepopolnejši: 43,2% za skupno šolo, ko je še lani znašalo število le 13%. Uspehi vladne propagande so torej zelo voliki. Pri tem pa je treba vedeti, da konkordat katoličanom zagotavlja nemoten obstoj konfesionalnih šol... Škofi so torej upravičeni, ako gledajo s skepmo na razvoj razmerja med Cerkvijo in narodno-socialistično Nemčijo. Dr. W.

Naše stališče k nemškemu odgovoru

Nobenega zavlačevanja ne!

Belgrad, 18. febr. TG. Iz Bukarešte poročajo, da je Titulescu, ki je postal istočasno predsednik Male zveze in Balkanskega sporazuma, torej dveh političnih skupin, ki obsegata pet držav s skoraj 80 milijoni prebivalcev, začel z veliko pozornostjo in vnueno organizirati stališče obeh zvez od nemškega odgovora na francosko-angleške ponudbe. V krogih Male zveze in Balkanskega sporazuma nemški odgovor ni povzročil presenečenja, saj so njeni državni francoskega zunanjega ministra že prej opozarjali, da bo vsak poskus, spraviti Nemčijo na splošno evropsko črto, ostal brezuspešen in so zato od njega zahtevali pravočasno potrebna jamstva.

Ta jamstva nosijo datume 5. decembra 1934, 7. januarja 1935 in 18. januarja 1935. V decembru se je Francija namrnila Rusiji in Češkoslovaški zavezala, da ne bo sklepala z nobeno državo, ki naj bi pristopila v zvezo vzhodnega pakta, kakšnih novih pogodb, preden vzhodni pakt ne bo podpisan, v začetku januarja je bila v Rimu dana ista obliuba glede podonavskega pakta, 18. januarja pa je Laval izrečno obljubil zastopnikom Rusije, Male zveze in Balkanskega sporazuma, da ne bo skupno z Anglijo sklenil ničesar, preden vzhodni pakt ne bo podpisan. Na tem stališču bodo imenovane države vztrajale tembolj sedaj, ko je Nemčija dala znamenje, da hoče na vsak način sabotirati mirovno delo v Podonavju in na evropskem vzhodu. Mala zveza in Balkanski sporazum bosta v teh dneh izrazila to svoje mnenje francoski vladi ter še dodala, da spričo sedaj jasne nemške stališča, ki ga podpira tudi Poljska, ni treba več čakati niti oklevati, ampak da je napočel čas, ko bo treba z jasnim pogledom v bodočnost brez Nemčije in brez Poljske postaviti v Evropo vzhodni in podonavski pakt kot čuvarja — poleg Male zveze in Balkanskega sporazuma — miru v oni velikanski večini Evrope, ki želi ohraniti mir ne s prošnjami, ampak z javno pokazano voljo, da ga bo branila in da ga v potrebi more tudi uspešno braniti. Mala zveza in Balkanski sporazum zahtevata sedaj, tako se je izrazil Titulescu dopisniku agencije »Sud Est«, da se čimprej pristopi k podpisu vzhodnega in podonavskega pakta.

Alarm francoskega časopisa

V Avstriji zopet pripravljajo puč?

15.000 mož na Bavarskem, na Koroškem in Štajerskem pa 30.000

Rim, 18. febr. b. Današnji listi pripisujejo velik pomen članku, ki ga je v »Action Française« napisal Leon Daudet, v katerem trdi, da se v Avstriji pripravlja državni puč. Po njegovih informacijah nameravajo avstrijski hitlerjevci koncem meseca februarja ali pa najpozneje mesca marca izvršiti državni puč, ki je zamišljen tako, da se izvrši istočasno na Dunaju splošna vstaja, pri Passau in pri Salzburgu pa da prekoračijo črto avstrijske legije, ki so sedaj na Bavarskem. mejo. Ti člani avstrijske legije bi sodelovali skupaj s Hitlerjevimi napadalnimi oddelki iz Bavarskega, ki štejejo 15.000 mož.

vedno nove težkoče. Čas bo delal za nas. Po enem letu, po poldrugem letu — medtem ko bomo doma nadaljevali svoje obrambne priprave — pa bomo že tako močni, da nam ne bo nobeden vsiljeval vzhodnega pakta, s katerim bi se obvezovali, da bomo spoštovali ruske ali baltske meje, kamor vodijo naše želje, in nobeden se ne bo več predzrnil zahtevati od nas, da spoštujemo neodvisnost Avstrije, ki je le del velikega nemškega cesarstva, ki ga ustvarjamo. Časa, samo časa, ki dela za nas!

Zalostno z nemškega stališča je samo to, da Evropa ne bi limanice ne bo šla. Z evropskega stališča pa je naravnost tragično, da se je vsled takšnega zadržanja nemške vlade ponosil zares človekoljuben poskus, da se

narodi končnoveljavno le pomirijo na podlagi sporazuma, sklenjenega z veseljem obrazom in dobro voljo. Londonska pogodba je bila glas vpjočega v puščavi. Nemčija ga ni marala slišati. Seveda bo morala iti Evropa svojo pot naprej; toda zdi se, da bo morala ubrati predvojne smeri, ko ji je druge sedaj zaharikadirala Nemčija. Morala bo računati z dejstvom, da sedanja Nemčija ni spravljiva in da bo treba v priidu bodočnosti ustvariti v Evropi tabor miroljubnih narodov, ki ga tudi še tako močna Nemčija ne bo upala motiti v mirnem delu in napredku. Eni narodi slišijo na besedo: prijateljstvo, drugi samo na besedo: moč. Te resnice se bo držala Evropa v nadaljnjem delu za utrditev miru.

„Brezuspešni manevri“

Pariz, 18. febr. c. Francoski zunanji minister Laval je danes ves dan konferiral z visokimi uradniki svojega ministristva o posledicah nemškega odgovora. Kakor izvemo, se Francija prav nič ne vznemirja zaradi nemškega manevra, ki je hotel Anglijo odcepiti od Francije. V tem oziru ima Laval že dovolj angleških zagotovil v svojem žepu. Manever britanske vlade pa pariško vlado še tem manj razburja zaradi tega, ker se najavljeni obisk avstrijskega zveznega kanclerja Schuschnigga v Parizu in Londonu izvrši tako in v istem obsegu, kakor je bil

Križem Poljske

Drobne - a važne vesti

Varšava, 18. febr. TG. Velika narodnodemokratska stranka, ki je največja stranka v opoziciji, je zahtevala v sejm, naj pošljejo posebno odposlanstvo parlamentarcev, da si ogledajo koncentracijsko taborišče v Berezi, odkoder prihajajo strašne vesti o življenju internirancev. Taborišče je bilo ustanovljeno leta 1934 po umoru ministra Pierackega in se nahaja sredi močvirnatga ozemlja na vzhodnem Poljskem. V svojem poročilu navajajo poslanci stranke, da ravno z interniranci prav tako, kot da bi bili robiji, da so interniranci izpostavljeni neprestanim moralnim in fizičnim nasiljem in da tri mesečno dobo internacij, ki jo zakon predvideva, podaljšujejo za vsako malenkost. Ni še znano, kakšno stališče bo vlada zavzela do tega predloga.

Ze nekaj dni pripravljajo veliko čiščenje v večinski vladni stranki »Brezstrankarski blok«. Po vestih, ki so prišle v javnost, hočejo od celokupnega parlamentarnega zastopstva, ki ga šteje blok, odstraniti več kot polovico poslancev, v prvi vrsti »pokitne poslance«, ki so bili že večkrat izvoljeni. Prav tako pripravljajo obsežno čiščenje na najvišjih me-

stih uprave in bo izginilo veliko število vojvod (banov) in podvojvod ter drugih upravnih ter policijskih uradnikov.

Češka pritožba v Varšavi

Praga, 18. febr. c. V zunanjem ministristvu trjujejo, da bo češkoslovaška vlada v najkrajšem času poslala v Varšavo protestno noto, v kateri se bo pritožila proti delovanju poljskega konzula v Moravski Ostravi Malhommea, ki je razvil baje irendentistično gibanje med poljsko narodno manjšino, posebno v Tešinu in okolici. Češkoslovaška vlada bo baje zahtevala, da se odpokliče.

Proti Ukrajincem

Varšava, 18. febr. b. Notranji minister Kosciolkowski je v sejm dal zelo ostro izjavo proti Ukrajincem. Minister je med drugim dejal: »Neprestano so ukrajinski poslanci poskušali dobiti od mene v sejm uradno izjavo o vladni politiki glede narodnih manjšin s posebnim ozirom na Ukrajince. Govorim samo o načelni enakopravnosti vseh poljskih državljanov pred zakonom države. V ostalem pa odklanjam, da bi sedanjim parlamentarnim zastopnikom Ukrajine dajal odgovor in račun o svojem delovanju, ker so mi med štirimi očmi povedali čisto druge stvari, kot jih sedaj iznašajo v sejm. Jaz kot notranji minister naj jim dajem obljube in jamstva, oni pa dozdaj še nikoli niso jasno in brez ovinkov povedali, da hočejo biti lojalni državljani Poljske. Vse njihovo delovanje je tako, da hočejo le rušiti trdnost in ugled države. To pa ni prava pot, po kateri je mogoče priti do prijateljskega sodelovanja med Poljaki in Ukrajinci. Ko bodo sedanji poslanci iz Ukrajine izginili, pride morda in ta bo znala govoriti v drugem jeziku o skupnih interesih Poljakov in Ukrajincev v poljski državi.«

★

Politični umori v Rusiji

Moskva, 18. febr. c. Politični umori v sovjetski Rusiji ne marajo več nehati. Danes so našli umorjenega visokega sovjetskega dostojanstvenika v Ukrajini Sostepa. Umorjen je vodil vsa davčna politiko v Ukrajini. Morilec so izginili in jih policija kljub mrzličnemu iskanju še ni mogla izlediti.

Baronica-vohunka na smrt

Berlin, 18. febr. c. Zvečer so bile potrjene vesti, da je bila danes zjutraj ustreljena znana berlinska krasotica Berger, nekakinja blvsiga načelnika nemškega generalnega štaba von Falkenhayna. Obenem z njo je bila še ustreljena njena prijateljica von Lackner. Obe sta bili v soboto dopoldne od vojaškega sodišča obsojeni na smrt zaradi vohunstva. Ker ju Hitler ni maral pomiliti, sta bili danes zjutraj obe ustreljeni, dve ostali obtoženki pa sta bili pomiloščeni na do-smrtno ložo.

V smrtni ječi

Kje bo obsojeni Hauptmann preživel zadnje dni

V državi New-Yersey je mesto Irenton, kjer stoji državna jetnišnica. Nad vrata te jetnišnice je neko napisal: »Pustite vsako upanje, ki stopate tu noter!«

Bruno Rihard Hauptmann je bil iz Flemingtona prepeljan v to jetnišnico. Poslopje je staro že skoro 100 let, zgrajeno je namreč bilo leta 1836. Pred 25 leti so uvedli »električni stol«, na katerem elektrika umori na smrt obsojene. Pred Hauptmannom jih je že v teku teh 25 let 110 korakalo v to hišo, iz katere so jih potem nesli. Toliko jih je namreč že umrlo na električnem stolu.

Smrtna celica meri 6,5 kvadratnih metrov. Smrtni stol stoji ob goli steni. Prostor pred vrati je namenjen za gledalce in za 12 prič, kakor zahteva zakon. Po sredi celice je napeta vrh, ki deli prostor v dva dela. Takih celic je v jetnišnici 18. Sedaj že od meseca januarja čaka v njih pet obsojencev na smrt. Pred kratkim bi bil eden izmed teh petih skoro ušel. Ko ga je zunaj na hodniku bril brivec, je planil pokonci in splezal po cevih za centralno kurjavo proti oknu. Vendar so ga še

pravočasno prišli. Dostoj se še nikdar ni zgodilo, da bi bil ušel kdo, ki je bil na smrt obsojen.

Pač pa je že več drugih jetnikov ušlo iz te ječe. Ni dolgo od tega, ko sta se dva jetnika dala zabiti v zaboj s čevlji, katere so nesli iz jetnišnice. Blizu železniške postaje sta oba obsojenca od znotraj odprla zaboje, planila iz njih in izginila. Nikdar več ju niso našli. Pred tremi leti so štirje možje ušli iz jetnišnice. Preplezali so 6 m visoki zid. Toda policija jih je kmalu začela zasledovati. Na begu so dva ustrelili, enega živega ujeli, četrti pa je ušel. Žensk v tej jetnišnici ne zapirajo.

Kadar koga na električnem stolu usmrte in se njegovi svojci ne zmenijo za njegovo truplo, je po postavi natančno določeno, kako naj pokopljejo takega obsojenca. To se zgodi tako-le: Jetniški ravnatelj zmoli pred mrličem predpisano molitev. Potem mrliča denejo v krsto, katero zabijejo. Krsto potem brez vsakih drugih ceremonij zakopljejo zunaj mesta na pokopališču za jetnike. Pri pogrebu je prepovedano polagati vence na krsto ali na grob.

Hauptmannova mati, ki živi v Kamenci na Saksonskem, piše prošnjo ameriskemu predsedniku Rooseveltu, da bi pomilostil njenega sina. Vendar se Roosevelt v to zadevo ne more vtikati, ker je bil Hauptmann obsojen po postavah države New-Yersey

Proč z vero! — Samo država!

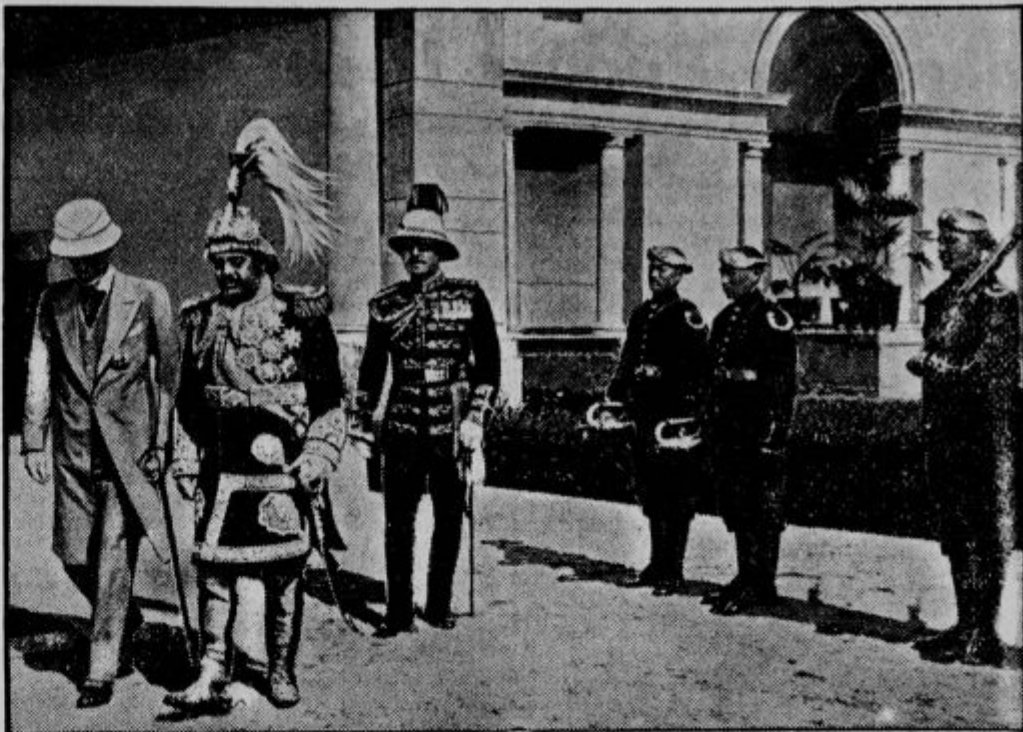
Nemški narodni socializem izključuje vsako vero

Baldur von Schirach, vrhovni voditelj nacionalsocialistične mladine je napisal knjigo »Der Hitlerjugend Idee und Gestalt«. V knjigi zastopa von Schirach stališče, da verske mladinske organizacije nimajo več pravice do obstoja. Kajti medtem ko mlad Nemec želi(!) dandanes živeti v narodno-socialistični skupnosti, in sicer po načelih vzgoje, kakor jo daje hitlerizem, čisto moti(!) njegovo vest in jo ovira pri svobodnem poletu dejstva, da še vedno eksistirajo verske katoliške mladinske organizacije, ki žive po svojih pravilih in ki med svojimi pripadniki v njihovih dušah ustvarjajo konflikte(!) katerih državah ne bi smela trpeti. Krščanstvo obljubljuje posmrtno življenje, s tem pa odvrča mladino, da se ne posveča brez pridržka in z vso dušo službi države(!) Prave narodne in ljudske skupnosti v Nemčiji toliko časa ne bo mogoče doseči, dokler ne bodo verska vprašanja popolnoma izločena iz javne razprave in dokler bo država trpela konfesionalna mladinska društva. Nasprotno pa se Hitlerjeva mladina ne briga ne za stanove, ne za vero, ampak samo za pleme(!)

Eden izmed znanih pristašev Baldurja Schiracha, ki je znan po svojih napadih na katolicizem, Lauterbacher, je nedavno v Hannoveru izjavil, da bo v letu 1935 prišlo do odločilnega boja med Hitlerjevo in katoliško mladino. Poudarjal je, da mora država razpustiti vsa katoliška mladinska društva, da bo imela nemška mladina prosto pot v hitlerizem.

Sven Hedin se vrača

Iz Stockholma poročajo: Gdč. Alma Hedin, sestra slovečega švedskega raziskovalca, je pravkar prejela bratovo brzojavko, da je brat s svojo ekspedicijo pravkar prišel v mesto Hsingan, ki je glavno mesto kitajske province Senzi. Sven Hedin sporoča, da je njegovo popotovanje bilo močno težavno in nevarno, da pa je vse srečno prešlo. Iz Hsingana bo potoval v Nanking.

Imeniten obisk. Indijski podkralj lord Willingdon je obiskal nepalskega maharadžo, ki slovi za najbogatejšega moža na svetu. Oba imenitnika se sprehajata pred maharadžovo palačo

Čreda divjih jelenov 6 let na poli

Iz Ottave v Kanadi poročajo, da je več kot 60 let stari Laponec Andi Bar dovršil izredno težko delo. Leta 1929 je kanadska vlada na Aljaski kupila 3000 severnih jelenov ter Baru naročila, naj to ogromno čredo prižene na kanadsko ozemlje, in sicer na vzhodno obrežje reke Makenzije. Te severne jelene je kanadska vlada kupila, da bi jih darovala Eskimom, ki ravno v teh krajih trpe penečije pomanjkanje. S to veliko čredo jim je hotela kanadska vlada izboljšati njihov položaj. Decembra meseca leta 1929 se je ekspedicija odpravila na pot. Poleg Bara so bili z njim še: šest Eskimov, trije Laponci, en zdravnik in en profesor zemljepisja. Toda potovanje je bilo tako naporno, da so člani ekspedicije drug za drugim omagali ter so jih morali nadomeščati drugi.

Velikanska čreda je le počasi napredovala na svojem potovanju, ker je bilo vsak dan treba izgubljati mnogo časa za krmiljenje živali ter je tudi vreme močno nagajalo. Pozimi so ovirali hitrejši pohod veliki zameti in viharji, poleti pa strašni roji komarjev in moskitov, ki so izdelavali ubogo žival, da se je ta včasih kar splašila in začela be-

žati nazaj. Tudi cela krdela volkov so se klatila ob čredi in jo zasledovala. Marsikak severni jelen je postal plen vedno lačnih volkov.

Spomladi leta 1934 je Bar končno vendarle prišel na zahodni breg reke Makenzije. Takrat pa se je že začel topiti sneg in led. Bar je nekajkratov poskusil, da bi s svojo čredo po ledu prekoračil reko. Toda led se je tako neusmiljeno udiral, da je moral Bar odnehati. Čakal je do sedanje zime ter je sedaj po ledu prepeljal svojo čredo na določeni kraj na vzhodni breg reke. Tu je dovolj pašne za severne jelene, obširni in bogati pašniki so sprejeli ubogo žival, katera je šest let potovala, da je mogla priti sem.

Med potjo pa je vsled velikih naporov, od lakote in žeje, od komarjev in volkov poginilo pol črede. Toda vsako leto tega potovanja je pa čreda dobila tudi dovolj novega pomladka, tako, da sedaj čreda ni skoro nič manjša, kakor pa je bila pred šestimi leti, ko so jo odgnali iz Aljaske.

Za siromašne Eskime ob reki Makenzie je uspeh ekspedicije trdovratnega Laponce Bara velika dobrot.

200 ribičev na plavajočem ledu

Iz Helsingforsa poročajo, da je blizu mesta Fredriksham bilo na ledu kakih 200 ribičev, ko se je utrgala cela plošča in odnesla vseh 200 ribičev na morje. Oblasti so takoj ukrenile, da se je organizirala pomoč. Več letal je odletelo, da jih poiščejo.

Ravnatelj jetnišnice: »Kaj naj storimo? En teden preveč smo vas imeli zaprtega.«
Kaznjenc: »Nič ne de, boste pa drugič toliko odrgali.«

Admiral - puščavnik

Francoski pisatelj Edvard Schneider poroča v francoskih listih, da je na svojem potovanju skozi puščave južnega Tunisa naletel na bivšega admiral francoske mornarice Malcora. Ta admiral že 13 let prebiva kot puščavnik v puščavi Sidi Saad. Ko je izstopil iz službe francoske vojne marnarice, je na tistem izginil in nihče ni vedel, kam je mož šel. Sedaj ga je našel francoski pisatelj, kateri pravi o njem: »Njegovo telo je shujšano do kosti. Malo je govoril, a v njegovih besedah in v njegovih sivih očeh je gorel ogenj goreče vere.«

Varčnost. On: »Moja mati je bila hudo varčna. Ves svoj denar je vtaknila v volnene nogavice.«

Ona: »To delam tudi jaz! Samo, da so moje nogavice svilene.«

Pavel Majer je dobil nalog, da naslika damo, ki je uživala velik sloves zaradi svojih majhnih ust. Majer je pa usta naslikal še manjša, kakor so bila v resnici. Ko pride s sliko k soprogu in mu jo pokaže, ga vpraša:

»No, kako se vam slika dopade?«

»Zelo, le usta so prevelika.«

»Saj sem jih naslikal manjša, kakor so v resnici,« odvrne slikar, »če pa želite, jih lahko popolnoma izpustim.«

Roman za mlade in stare

EMIL IN DETEKTIVI

Spisal E. Kästner, poslovenil M. Kunčič.

Prvič: Emil oseho.

Najprej si oglejte Emila samega. V njegovi temnomodri praznični obleki. Nič kaj rad je ne obleče. Modre obleke se tako hitro umažejo in vsak madež se v njih dobro pozna. Emilova mati potem zmoeži krtačo, stisne

4 dečka med kolena in ga snaži in krtači in zraven neprestano tarna:

»Oh, ti fant, ti nesrečni fant! Saj vendar veš, da ti ne morem kupiti druge.«

Emil pa se zmerom prepozno spomni, kako njegova mama neutrudno dela ves dan, da imata kaj jesti in da on lahko obiskuje realno gimnazijo.

Drugič: Gospa Stolničarjeva, Emilova mati in lasničarka.

Ko je bil Emil star pet let, mu je umrl oče, brivski mojster gospod Stolničar. Od tistega dne dalje češe in striže in kodra lase Emilova mati sama. Razen tega mora tudi kuhati in pospravljati stanovanje. Da, celo pere sama. Emila ima zelo rada in je srečna, da more delati in služiti denar. Včasih prepeva vesele pesmi. Včasih je bolna in tedaj cvrče Emil zase in zanjo stepena jajca. To namreč že zna. In tudi pečenko že zna speči. In še marsikaj drugega.

Tretjič: Precej važen železniški oddelek

Vlak, h kateremu spada ta vagon, vozi v Berlin. V tem oddelku se bodo, kakor je pričakovati, zgodile že v prvih poglavjih znamenite reči. Če dobro premislimo, je takle železniški oddelek prav za prav dokaj nenavadno vozilo. Čisto tuji ljudje sedijo v njem kar na kupčku in v nekaj urah kramljajo med seboj tako zapeljivo, kakor da se poznajo že leta in leta. Včasih je to kar prijetno in koristno. Včasih pa tudi ne. Človek nikoli ne ve, s kom ima opraviti.

(Dalje prihodnj.)

Pretresljivo pismo

Apostolski delegat Ruiz je mehiškim škofom in vernikom poslal pismo, kjer bomo med drugim: »Iskreno vas prosim in vam priporočam, da se vzdržite zabav in nepotrebnih izdatkov, kajti Cerkev, naša Mati žaluje. S posebno poštrevnostjo in osebnimi žrtvami je treba, da zadostimo za javne in oficijelne pregrehe, s katerimi se žali naš Gospod Bog, naša sveta mati Cerkev, naša Gospa iz Gvadalupe in namestnik božji na zemlji sv. oče papež. Te javne žalitve zahtevajo od nas posebnega zadostjenja. Čeprav dobro vemo, da so mnogi dobri verniki že zasebno zadostili s mnogimi žrtvami božji pravičnosti, je treba, da storimo to tudi javno v svojih cerkvah s javnimi molitvami in javno pokoro.« Na koncu pravi msgr. Ruiz: »Čeprav nam je s silo bilo odvzeto, da se ne moremo posluževati svojih pravic, te pravice vendar le ostanemo in kličemo in vplijejo k Bogu.«

Kdo zna bolje?

France: »Poznam moža, ki ima tako tenak čut za vreme, da do minute natančno pove, kdaj bo deževalo.«

Tone: »To ni nič. Jaz sem poznal moža, ki je znal tako imenitno oponašati petelinov glas, da je solnce sredi noči vzšlo.«

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; šantovnjaki oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletina vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakno.

Službe iščejo

Oskrbnik
vaje vinarstva, sadjarstva, poljedelstva in nekaj gozdarstva — išče službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalna služba« št. 1604. (a)

Službodobe

Zakonski par
srednjih let, strogo krščanskega življenja, sprejememo na majhno posestvo blizu Ljubljane, pol ure od železniške postaje. Razumeti se mora na kmečka dela; mož bi se lahko bavil tudi z mizarstvom. Taki, ki se razumejo tudi na čebelarstvo, imajo prednost. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1744. (b)

Čevljar, pomočnika
novo izučena sprejem. Jurij Zunko, Zg. Radvanje pri Mariboru. (b)

Vajenci

Dekle
pridno in pošteno, z meščansko šolo — išče mesto učenke v trgovini ali drogeriji. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1600. (a)

Vajenca
za mizarstvo obrt sprejem. Mrhar Ivan, Stanežiče pri St. Vidu. (v)

Denar

Posojila
na vložne knjižice dale Slovenska banka Ljubljana Krekov trg 10
Hranilne knjižice
vzamem za posojilo proti dveletnemu odplačilu in vknjižbi. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »60.000« št. 1718. (d)

Vnajem

IŠČEJO:
Hišico iščem v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Okolica« 1751.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domo-ljuba« in »Bogoljuba« naročate userte od dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Pouk

Mladenič
priden, pošten, nepokvarjen, želi pouka kje za organista. Ima že nekaj prakse. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1739 (u)

Poizvedbe

Mlad pes
»Tigres«, mešano volčje pasme, sivo-črne barve, je pobegnil. Vsa sporočila proti nagradi: Robežnik Avgust, Vič 70, tel. 31-30. (e)

Glasba

R. Warblneck
načinjena vrnica klavirjev
Ljubljana
Gregorčičeva ul. 5 I.
Prodaja inozemskih in lastnih izdelkov. Strokovniška posravnica in ugaševanje. Nacenej-ai po-ogovajnica. Obročna odplačevanja.

Obrt

Priporočila se
za plesarska, sobo- in črkoslikarska dela
J. HLEBŠ
družba z o. z., Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 21. Telefon 30-70.
Delo točno, solidno in pod garancijo. Najnovejši vzorci. — Cene nizke.

Predno se odločite
ga popravilo Vašega računskega stroja
zahtevajte ponudbo od specialnega mehanika
B. Žitnik, Ljubljana
Kolodvorska ul. 26
Tel. šte. 34-23
Za vsako popravilo jamčim pismeno!

Širite »Slovenca«!

Prodamo

Ce avto svoj stari proizvajatelj motorja bi nebiel se rad vrž kuncav ti m-vo prižen Slovenec najmanjši in sira!

Prodaj:
dva nova komata z opremo, žično vrh 35 mm za vez apence in Carbolin za impregniranje lesa. — F. Cvek, Kamnik. (l)

Telefon 2059
PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA. KOKS nudi
Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.

Pozor trgovci!

Prodaj 15.000 parov platnenih čevljev s gumi podplatom v sivi in beli barvi. — Cena istim je Din 12:50 za par od šte. 23-46. Ispod 100 parov jih ne prodajam. — Čevlji so solidno in lepo izdelani in je vsak par posebej zapakovan v kartonu.

Ivan Prešern
tovarna čevljev
Kranj

Čevlje

smučarske, gorske in sportne, iz nepremočljivega krom-usnja, škornje in gamaše itd. — izdeluje in razpošilja ročna čevljarna Ivan Zajc, Ziri. Prodajalna lastnih izdelkov: Ljubljana, Miklošičeva cesta 36. (l)

Posestva

Uroben oglas v »Slovenca« posestva ti hitro prodaj, če te ne z gotovim denarjem oči kupca ti s knjižico da

Hiša z vrtom
naprodaj Tezno, Ptujška cesta 126, Maribor. (p)

Kupimo

Vsakovrstno **zlato** kupuje po najvišjih cenah CERNE, ruvelir, Ljub ana Wolfova ulica št. 3.

Priporočajte povsod dnevnik
SLOVENECE

Zapustila nas je za vedno naša nad vse ljubljena mati, sestra, teta in svakinja, gospa

FANI BATTELINO
ROJ. MIHEVC

dne 17. t. m. po kratki mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 19. februarja ob pol 5 popoldne na pokopališče Vič.
Ljubljana, dne 17. februarja 1935.

Zalujoči: Boris, sin; Borka, hčerka in vse ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi naše nepozabne soproge, mamice, sestre, svakinje, tete, nečakinje, sestrične, tašče, gospe

Anice Novak

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo.
Posebno zahvalo smo dolžni pevskemu društvu »Slogia«, vsem darovalcem vencev in cvetja, ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili pokojnico na njeni poslednji poti.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1935.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Ob prerani smrti našega dobrega očeta, gospoda

Jožefa Babnika

smo prejeli toliko izrazov sočutja, da ni mogoče, da bi se vsakemu posebej zahvalili.

Izkreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dalje častiti domači duhovščini za spremstvo na zadnji poti.

Izkreno hvalo izrekamo domačim pevcem ter pevskemu društvu iz Bizovika za krasne žalostinke, gasilcem iz Bizovika in Štepanje vasi za mnogoštevilno spremstvo, vsem pokojnikovim stanovskim tovarišem iz bližnje in daljne okolice ter mnogoštevilnim prijateljem in znancem, ki so od blizu in daleč prihiteli in nepozabnega očeta spremili na zadnji poti.

Vsem najiskrenejša zahvala.

Fuzine-Dev. Mar. v Polju, 19. febr. 1935.

Zalujoči ostali.

Björnstjerne Björnson:

Deklica s Prisoj

»Ti si mi ga splašil; vsaka žival se te boji,« in je tapljal ter božal konja, s katerega je še vedno kapljal znoj.

»Najbrže se bo žival bolj bala tebe ko mene; jaz nikdar nisem kakega konja tako pretepala,« je rekel Aslak ter pokleknil v jarku.

»Ne opletaj preveč s svojim jezikom!« je zaklical Thorbjörn in požugal z bičem.

Aslak je vstal in stopil iz jarka.

»Kako, da z jezikom opletam! Ne... Kam se ti pa tako mudi?« je pridružen dejal, ko je pristopil. Ampak njegovo telo se je gugalo, ker je bil pijan.

»Danes ne morem nikamor več,« je dejal Thorbjörn in izpregal konja.

»To je res nerodno,« je odvrnil Aslak, pristopil bliže in se odkril. »Sembraj te, kako velik in čeden dečko si postal, odkar sem te zadnjikrat videl.«

Obe roki je vtaknil v hlačne žepa, stal, kolikor je mogel trdno in opazoval Thorbjörna, ki še vedno nikakor ni mogel izpreči konja izmed zlomljenih ojnec. Treba bi bilo, da bi mu kdo pomagal, a se ni mogel prenaati, da bi bil prošil Aslaka. Ta je bil kar gnjusen videti: obleka je bila vsa zamazana od blata, ko je ležal v jarku; zlepljeni lasje so štrleli izpod starega in povajjanega cilindra. Čeprav je po obrazu še vedno bil nekam podoben nekdanjemu Aslaku, se mu je vendar le obraz venomer razel, oči je imel še bolj priprte ko prej, tako da je moral glavo vznok upogniti in usta napol odpreti, če je hotel koga pogledati. Obličje je bilo utrujeno in udje leseni; zakaj Aslak

je postal pijanec. Thorbjörn ga je že prej semtertja videl, Aslak pa se je delal, kakor da bi tega ne vedel. Krošnjarij je naokoli in bil vedno tam, kjer so kaj praznovali, da jim je prepeval pesmi in pripovedoval zgodbe, kar je prav dobro znal; zato pa so ga povsod pogostili z žganjem. Tudi na svatbi na Nordhaugu je bil. Kakor pa je Thorbjörn pozneje zvedel, je od tam za nekaj časa izginil, ker je po svoji stari navadi ščeval drugega na drugega in se je nazadnje zbal za svojo kožo.

»Konja prav tako lahko zopet zaprežeš, kakor si ga izpregel,« je znil Aslak. »Saj moraš vendar le na Nordhaug, da tam popraviš.«

Tudi Thorbjörnu je to hodilo na misel, vendar se je take misli otresal.

»Tam je velika svatba,« je rekel.

»Zato pa dovolj pomoči,« je odgovoril Aslik.

Thorbjörn se še vedno ni odločil. Vendar pa je uvideval, da brez pomoči ne more ne naprej ne nazaj. Zato se je končno odločil, da le pojde na Nordhaug. Trdno je privezal konja in odšel. Aslak za njim. Thorbjörn se je ozrl.

»Pri moji veri, z dobro družino se vračam na svatbo,« se mu je zarežal Aslak.

Thorbjörn ni nič odgovoril, ampak naglo stopal. Aslak je švedral za njim in prepeval staro in znano pesem:

»Dva kmeta se vozita v svate« itd.

»Naglo hodiš, res da,« je čez nekaj časa zagodrnjal ter dodal: »Boš že še prišel tja.«

Thorbjörn ni odgovarjal. Kmalu sta zaslišala glasove plesne godbe in v oknih velike dvonadstropne hiše so se prikazali obrazi, ki so ju opazovali. Na dvorišču so stale skupine svatov; Thorbjörn je opazil, da

so se živo pomenkovali, najbrž so ugibali, kdo bi utegnil prihajati. Kmalu je opazil, da so ga spoznali in da so zagledali tudi njegovega konja tam doli ter po polju raztreseno posodo. Ples je naenkrat prenehal in vsa gruča se je prav tedaj privabila na dvorišče, ko sta tadva prišla.

»Ta-le dva posili prihajata v svate!« je zaklical Aslak, ko se je izza Thorbjörnevega hrbta približal družini.

Thorbjörna so vsi prijazno pozdravili in ga obstopili.

»Bog blagoslovi gostijo: dobro pivo na mizi, lepa dekleta na plesišču in dober godec na stolu,« je zaklical Aslak ter se pomešal med ljudi.

Nekateri so se mu smejali, drugi so mrko gledali; eden izmed svatov pa je dejal: »Torbar Aslak je vedno dobre volje.«

Thorbjörn se je kmalu sešel z znanci, ki jim je moral povedati svojo nezdoto. Niso mu dovolili, da bi se sam vrnil h konju in tovoru, marveč so poslali druge tja doli. Zemin, mlad mož in njegov nekdanji šolski drug, ga je povabil, naj pokusi svatovsko pivo, in sta stopila v hišo. Nekateri — največ dekleta — so hoteli zopet plesati, drugi pa so želeli, da bi bilo kaj odmora, da bi se lahko pilo in da bi Aslak, ki se je vrnil, pripovedoval zgodbe.

»Ampak, da boš sedaj previdneje izbiral svoje zgodbe kakor zadnjič!« je nekdo pristavil.

Thorbjörn nje vprašal, kje so drugi gostje.

»Res,« so mu odgovarjali, »pravkar je bilo tu-le hudo nemirno; zdaj pa nekateri počivajo, drugi sede zunaj na skednju in v kvartajo, drugi so pa pri Knudu Nordhaugu.«

Ni pa vprašal, kje bi Knuda Nordhauga dobil.

Nobenega uspeha ni brez žrtve. Človek mora imeti solnce za hrbtom, če hoče videti mavrico.

★
Marsikateri možki pade pred bogato nevesto na kolena zato, da bi mu na noge pomagala.

★
Odkod nekateri nobel žive? »Kavalir«, ki sem ga v intimnem pogovoru drzno vprašal o izvoru njegovega blagostanja, mi je smele odvrdeti: »Vsa oseba zna dobro in udobno živeti, če ima denar. Toda dobro in udobno brez denarja živi — to je umetnost.«

★
Zadnje tedne smo med političnimi telegrami večkrat brali o raznih smrtih in porokah. Pri tem smo se spomnili ženina, ki je o njem tako-le zapisano: — Lepa mora biti — je rekel posredovalec — lepa, mlada, izobražena in bogata.

— Moj Bog — je vzkliknil posredovalec — če bi imela vse te lastnosti, bi bila pa neumna, če bi te vzela.

— Nič zato, če je neumna — mu je segel v besedo ženični kandid.